

S/3794

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
BIURO BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

Edward KABALA

**KOMPETENCJE I ZADANIA ORGANÓW WŁADZY
USTAWODAWCZEJ I WYKONAWCZEJ
W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA
I OBRONNOŚCI PAŃSTWA**

12703

WARSZAWA

1998

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
BIURO BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

Edward KABALA

KOMPETENCJE I ZADANIA ORGANÓW WŁADZY
USTAWODAWCZEJ I WYKONAWCZEJ
W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA
I OBRONNOŚCI PAŃSTWA

WARSZAWA

1998

Niniejszy materiał studyjny jest przeznaczony do wykorzystania na Wyższych Kursach Obronnych dla kierowniczej kadry administracji państwowej.

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. Kompetencje władzy ustawodawczej (Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej)	6
2. Kompetencje i zadania Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	9
3. Kompetencje i zadania Komitetu Obrony Kraju	11
Zakończenie	14
Załączniki:	
1. Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 stycznia 1998 r. o powołaniu Rady Bezpieczeństwa Narodowego	16
2. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 grud- nia 1991 r. w sprawie składu oraz zasad i trybu działania Komi- tetu Obrony Kraju oraz zakresu działania Biura Bezpieczeństwa Narodowego	17
3. Rola i miejsce Komitetu Obrony Kraju w systemie obronnym Rzeczypospolitej Polskiej	26
4. Zarządzenie Nr 7 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 lutego 1998 r. w sprawie organizacji Biura Bezpieczeństwa Narodowego	27

WSTĘP

Niniejsze opracowanie traktuje o kompetencjach i zadaniach w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa organów władzy ustawodawczej tj. Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz władzy wykonawczej, w części dotyczącej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W opracowaniu tym, nie sposób jest jednak pominąć Komitetu Obrony Kraju, organu kolegialnego, właściwego w sprawach obronności i bezpieczeństwa państwa, funkcjonującego na podstawie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. Komitet Obrony Kraju w sytuacji braku nowych ustawowych ustaleń kompetencyjnych organów państwowych, szczególnie Prezydenta RP i Rady Ministrów w systemie obronnym Rzeczypospolitej Polskiej, nadal spełnia zasadniczą rolę w ustalaniu generalnych założeń obrony RP, rozpatrywaniu głównych zagadnień dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa oraz wytyczaniu kierunków działania w tych dziedzinach.

Stosownie do obowiązujących ustaleń „Polityki bezpieczeństwa i strategii obronnej Rzeczypospolitej Polskiej”, dokumentu przyjętego przez Komitet Obrony Kraju w dniu 2 listopada 1992 r., jednym z podstawowych elementów systemu obronnego państwa, przygotowywanego w czasie pokoju jest system kierowania obronnością.

Kierowanie obronnością państwa sprawują wszystkie organy władzy i administracji publicznej stosownie do kompetencji i zadań obronnych przypisanych im w Konstytucji i innych ustawach. Ich wspólnym celem jest przygotowanie i utrzymanie na odpowiednim poziomie potencjału obronnego państwa w czasie pokoju oraz sprawne rozwinięcie i skuteczne wykorzystanie tego potencjału w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w okresie wojny.

1. KOMPETENCJE WŁADZY USTAWODAWCZEJ (SEJMU RP I SENATU RP)

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach wykonywania podstawowych funkcji parlamentarnych uchwała każdego roku wysokość środków na bezpieczeństwo i obronę państwa w ramach ustawy budżetowej, w tym na utrzymanie i rozwój Sił Zbrojnych. Sejm uchwała również wszystkie inne regulacje ustawowe dotyczące bezpieczeństwa i obronności państwa oraz kontroluje ich stosowanie.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej dzieli z Sejmem wykonywanie funkcji ustawodawczej, włącznie z uchwalaniem wysokości wydatków na bezpieczeństwo i obronę państwa.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. nadaje Sejmowi szereg uprawnień w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa. Należy do nich zaliczyć:

1) decydowanie w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej o stanie wojny i zawarciu pokoju;

Stosownie do zapisów art. 116 ust.2 Konstytucji RP Sejm może podjąć uchwałę o stanie wojny jedynie w razie zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub gdy z umów międzynarodowych wynika zobowiązanie do wspólnej obrony przeciwko agresji. Warunek ten ma poważne znaczenie w sferze stosunków międzynarodowych. Oznacza to bowiem, że Rzeczypospolita Polska pod rządami obecnej Konstytucji nie może wystąpić w roli agresora.

Podjęcie przez Sejm RP uchwały o stanie wojny oznacza wypowiedzenie wojny obcemu państwu lub grupie państw. Jednak ogłoszenie stanu wojny, nie zawsze może się wiązać z rozpoczęciem działań zbrojnych. Jako przykład z historii można tu przytoczyć wypowiedzenie wojny Niemcom hitlerowskim w 1939 r. przez Anglię i Francję;

2) *określanie zasad użycia Sił Zbrojnych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasad pobytu obcych wojsk na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także zasad przemieszczania się ich przez to terytorium;*

Art. 117 Konstytucji stanowi, iż zasady użycia Sił Zbrojnych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej określa ratyfikowana umowa międzynarodowa lub ustawa. Również zasady pobytu obcych wojsk na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zasady przemieszczania się ich przez to terytorium określają ratyfikowane umowy międzynarodowe lub ustawy. Natomiast przepis art. 89 uzależnia ratyfikację przez Rzeczypospolitą Polską umowy międzynarodowej i jej wypowiedzenie od uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie, jeżeli umowa dotyczy m.in. pokoju, sojuszy lub układów wojskowych.

3) *określanie czasu trwania kadencji Szefa Sztabu Generalnego i dowódców rodzajów Sił Zbrojnych oraz trybu i warunków odwoływania przed jej upływem (art. 134 ust. 3);*

4) *ustalanie kompetencji Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych, powoływanego przez Prezydenta RP na czas wojny i zasad jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (art. 134 ust. 4);*

5) *określanie kompetencji Prezydenta RP związanych ze zwierzchnictwem nad Siłami Zbrojnymi (art. 134 ust. 6);*

6) *określanie zasad działania organów władzy publicznej oraz zakresu, w jakim mogą zostać ograniczone wolności i prawa człowieka i obywatela w czasie obowiązywania stanów nadzwyczajnych tj. stanu wojennego, stanu wyjątkowego i stanu klęski żywiołowej (art. 228 ust. 3);*

7) *wyrażanie zgody na przedłużenie wprowadzonego przez Prezydenta RP stanu wyjątkowego - tylko raz i na czas nie dłuższy niż 60 dni (art. 230 ust. 2);*

8) *rozpatrywanie niezwłocznie po przedstawieniu rozporządzenia Prezydenta RP o wprowadzeniu stanu wojennego lub wyjątkowego. Sejm może je*

uchylić bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów (art. 231);

9). wyrażanie zgody na przedłużenie wprowadzonego przez Radę Ministrów stanu klęski żywiołowej (art. 232).

2. KOMPETENCJE I ZADANIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach przypisanych kompetencji czuwa nad przestrzeganiem Konstytucji, stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa oraz nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium (art. 126 ust. 2). Organem doradczym Prezydenta Rzeczypospolitej w zakresie wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa jest Rada Bezpieczeństwa Narodowego (art. 135) - Zał. 1.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

1) jest najwyższym zwierzchnikiem Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. W czasie pokoju Prezydent Rzeczypospolitej sprawuje zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi za pośrednictwem Ministra Obrony Narodowej (art. 134 ust. 1 i 2);

2) na czas wojny - na wniosek Prezesa Rady Ministrów - mianuje Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych. W tym samym trybie może on Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych odwołać (art. 134 ust. 4);

3) mianuje Szefa Sztabu Generalnego i dowódców rodzajów Sił Zbrojnych na czas określony (art. 134 ust. 3);

4) nadaje określone w ustawach stopnie wojskowe - na wniosek Ministra Obrony Narodowej (art. 134 ust. 5);

5) w razie bezpośredniego zewnętrznego zagrożenia państwa - na wniosek Prezesa Rady Ministrów - zarządza powszechną lub częściową mobilizację i użycie Sił Zbrojnych do obrony Rzeczypospolitej (art. 136);

6) postanawia o stanie wojny, jeżeli Sejm nie może się zebrać na posiedzenie (art. 116);

7) w razie zewnętrznego zagrożenia państwa, zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub gdy z umów międzynarodowych wynika zobowiązanie do wspólnej obrony przeciwko agresji - na wniosek Rady Mi-

nistrów - może wprowadzić stan wojenny na części albo na całym terytorium państwa (art. 229);

Jeżeli w czasie stanu wojennego Sejm nie może zebrać się na posiedzenie, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Rady Ministrów wydaje rozporządzenia z mocą ustawy w zakresie i w granicach określonych w art. 228 ust. 3-5. Rozporządzenia te podlegają zatwierdzeniu przez Sejm na najbliższym posiedzeniu (art. 234 ust. 1). Mają one charakter źródeł powszechnie obowiązującego prawa.

8) w razie zagrożenia konstytucyjnego ustroju państwa, bezpieczeństwa obywateli lub porządku publicznego - na wniosek Rady Ministrów - może wprowadzić, na czas oznaczony, nie dłuższy niż 90 dni, stan wyjątkowy na części albo na całym terytorium państwa (art. 230 ust. 1);

Rozporządzenie o wprowadzeniu stanu wojennego lub wyjątkowego Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przedstawia Sejmowi w ciągu 48 godzin od podpisania rozporządzenia (art. 231).

Kompetencje Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa zostały również określone w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U z 1992 r. Nr 4, poz. 16). Dotyczą one głównie sprawowania zwierzchnictwa na Siłami Zbrojnymi i przewodniczenia Komitetowi Obrony Kraju.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jako zwierzchnik Sił Zbrojnych, na wniosek Ministra Obrony Narodowej określa główne kierunki rozwoju Sił Zbrojnych oraz ich przygotowania do obrony państwa (art. 5, pkt 1). Natomiast jako Przewodniczący Komitetu Obrony Kraju kieruje pracami Komitetu i wydaje zarządzenia w sprawach należących do zakresu działania tego Komitetu (art. 9). Ponadto Prezydent RP, po porozumieniu z Radą Ministrów określa zasady i tryb działania KOK oraz zasady i tryb powoływania i odwoływania członków i sekretarza KOK, a także zadania i uprawnienia osób wchodzących w skład Komitetu (art. 10 ust. 2).

3. KOMPETENCJE I ZADANIA KOMITETU OBRONY KRAJU

Stosownie do postanowień art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej organem właściwym w sprawach obronności i bezpieczeństwa państwa jest Komitet Obrony Kraju. Do jego zadań należy w szczególności:

- 1) ustalanie generalnych założeń obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) rozpatrywanie głównych zagadnień dotyczących obronności i bezpieczeństwa Państwa oraz wytyczanie kierunków działania w tej dziedzinie w powiązaniu z całokształtem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju i realizacją innych zadań państwowych;
- 3) występowanie z wnioskami w sprawie wprowadzenia stanu wyjątkowego, stanu wojennego, ogłoszenia mobilizacji oraz podjęcia postanowienia o stanie wojny;¹
- 4) sprawowanie funkcji administratora w sprawach bezpieczeństwa i obronności Państwa w czasie obowiązywania stanu wyjątkowego;
- 5) ustalanie założeń organizacyjnych sił zbrojnych, obrony cywilnej i jednostek zmilitaryzowanych;
- 6) ustalanie zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony, w tym związanych z podwyższaniem gotowości obronnej państwa, wykonywanych przez ministrów, wojewodów, wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast), podmioty gospodarcze i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne, a także koordynowanie ich realizacji;
- 7) nadzorowanie i kontrolowanie wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony przez organy, podmioty, jednostki organizacyjne wymienione w pkt. 6;

¹ W związku z wejściem w życie Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. przepis ten utracił moc prawną

8) wykonywanie innych zadań w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.

Zadania wyszczególnione w pkt. 1, 2 i 5 - 8 Komitet Obrony Kraju wykonuje w zgodności z ustaleniami Rady Ministrów, podejmowanymi w ramach sprawowania ogólnego kierownictwa w dziedzinie obronności kraju i organizacji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Komitet Obrony Kraju, oprócz wyżej wymienionych zadań, posiada ustawowe uprawnienia do:

1) podporządkowania określonych rodzajów wojsk lub jednostek wojskowych ministrowi spraw wewnętrznych i administracji (art. 13 ust. 2);

2) określania ogólnych zasad wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony przez ministrów, wojewodów i wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) oraz przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, a także organizacje społeczne (art. 18 ust. 2);

3) podejmowania decyzji określających uprawnienia wojewódzkich komitetów obrony (art. 20 ust. 3);

4) ustalania (zamiennie z Radą Ministrów), że wykonywanie określonych zadań w zakresie obronności państwa przez terenowe organy administracji rządowej, organy samorządu terytorialnego, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne mające siedzibę na obszarze województw, odbywa się na zasadach i w trybie określonym przez wojewódzkie komitety obrony, a w zakresie obrony cywilnej - przez szefa obrony cywilnej, pod bezpośrednim kierownictwem i nadzorem tych organów (art. 20 ust. 4);

5) określania składu, zakresu oraz zasad i trybu działania wojewódzkich komitetów obrony, a także zasad i trybu powoływania oraz zakresu działania organów wykonawczych tych komitetów (art. 20 ust. 6);

6) powoływania swoich pełnomocników dla poszczególnych obszarów kraju lub określonych dziedzin administracji państwowej i gospodarki narodowej oraz ustalania zakresu ich zadań (art. 21).

Komitet Obrony Kraju wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Bezpieczeństwa Narodowego (art. 11 ust. 1).

Wejście w życie 17 października 1997 r. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej rodzi określone wątpliwości, co do dalszego funkcjonowania Komitetu. Należy w tym miejscu wskazać, że Komitet Obrony Kraju nigdy nie był organem konstytucyjnym. Został on powołany mocą ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i jest nadal ustawowym organem właściwym w sprawach obronności i bezpieczeństwa państwa. Funkcję takiego organu - ze swoimi dotychczasowymi uprawnieniami musi spełniać do czasu ewentualnego przekazania tych uprawnień, w drodze ustawy, innym organom.

Komitet Obrony Kraju, w ramach swojego zakresu działania, podejmuje uchwały, wytyczne i zalecenia (art. 8 ust. 3). W świetle przepisów Konstytucji (art. 87) uchwały, wytyczne i zalecenia Komitetu Obrony Kraju nie są źródłem powszechnie obowiązującego prawa, stanowią natomiast ustawową formę wyrażania decyzji podejmowanych przez ten Komitet.

Skład, zasady i tryb działania Komitetu Obrony Kraju oraz zakres działania Biura Bezpieczeństwa Narodowego określa zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 grudnia 1991 r. - Zał.2.

ZAKOŃCZENIE

Konstytucja z 2 kwietnia 1997 r. nie ustanawia organu, który byłby właściwy w zakresie bezpieczeństwa państwa i ponosił odpowiedzialność za stan tego bezpieczeństwa. Przyjęto natomiast rozwiązanie podziału kompetencji i zadań w tym zakresie, zarówno na Prezydenta RP jak i na Radę Ministrów. Mianowicie Konstytucja określając funkcje ustrojowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Prezydent „stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa oraz nienaruszalności jego terytorium” (art. 126 ust. 2). Natomiast inny przepis Konstytucji (art. 146 ust. 4 pkt. 8 i 11) stanowi, że Rada Ministrów, w zakresie i na zasadach określonych w Konstytucji i ustawach „zapewnia bezpieczeństwo zewnętrzne państwa”, a także „sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie obronności kraju oraz określa corocznie liczbę obywateli powoływanych do czynnej służby wojskowej”.

Doświadczenia, szczególnie z okresu międzywojennego dowodzą, że dla zapewnienia sprawnego koordynowania całokształtem problematyki bezpieczeństwa państwa potrzebny jest jeden centralny ośrodek koordynacyjny. Obecnie funkcje takiego organu spełnia Komitet Obrony Kraju, w którego skład wchodzi najwyżsi przedstawiciele państwa - władzy ustawodawczej, a także przedstawiciele Rządu, włącznie z Premierem i ministrami mającymi wpływ na zdolność obronną i stan bezpieczeństwa państwa.

Pojawiają się poglądy, że Rada Bezpieczeństwa Narodowego mogłaby pełnić rolę koordynacyjną. Jednak przepisy Konstytucji wyraźnie stanowią, że jest ona „organem doradczym Prezydenta Rzeczypospolitej w zakresie wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa (art. 135). Sama funkcja doradcza organu daje uprawnienia dla Rady jedynie do wyrażania opinii Prezydentowi i rekomendowania sposobów rozwiązywania przez niego problemów. Nie pozostawia jednak wątpliwości, że organ ten nie mo-

że mieć uprawnień stanowiących. Za rady jakich udzielaliby jej członkowie nie ponosiliby żadnej odpowiedzialności i nie byłyby one również w żadnym stopniu obowiązujące dla Prezydenta.

Także Rada Gabinetowa - zwoływana przez Prezydenta RP w sprawach szczególnej wagi (tworzy ją Rada Ministrów obradująca pod przewodnictwem Prezydenta RP) - nie może spełniać funkcji koordynacyjnej, ponieważ nie przysługują jej kompetencje Rady Ministrów (art. 141).

Zważywszy, że Konstytucja przyznaje zarówno Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej jak i Radzie Ministrów kompetencje w zakresie kierowania i odpowiedzialności za bezpieczeństwo i obronność kraju, rodzi się pytanie w jaki sposób trzeba będzie rozstrzygać wszelkie kontrowersje w zakresie tego kierowania i kto mógłby podejmować decyzje, które obowiązywałyby tak Prezydenta jak i Rząd. Odpowiedzi na to zasadnicze pytanie Konstytucja niestety nie udziela.

POSTANOWIENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 20 stycznia 1998 r.
o powołaniu Rady Bezpieczeństwa Narodowego

W związku z art. 135 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) powołuję Radę Bezpieczeństwa Narodowego w następującym składzie:

1. Prezes Rady Ministrów	- Jerzy BUZEK
2. Marszałek Sejmu	- Maciej PŁAŻYŃSKI
3. Marszałek Senatu	- Alicja GRZEŚKOWIAK
4. Minister Obrony Narodowej	- Janusz Adam ONYSZKIWICZ
5. Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji	- Janusz Teofil TOMASZEWSKI
6. Minister Finansów	- Leszek Henryk BALCERWICZ
7. Minister Spraw Zagranicznych	- Bronisław GEREMEK
8. Prezes Narodowego Banku
Polskiego	- Hanna Beata GRONKIWICZ-WALTZ
9. Szef Biura Bezpieczeństwa Na-
rodowego jako Sekretarz Rady
Bezpieczeństwa Narodowego	- Marek Maciej SIWIEC

Aleksander KWAŚNIEWSKI

Monitor Polski Nr 47 poz. 332

**ZARZĄDZENIE PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**
z dnia 13 grudnia 1991 r.

**w sprawie składu oraz zasad i trybu działania Komitetu Obrony Kraju
oraz zakresu działania Biura Bezpieczeństwa Narodowego**

Na podstawie art. 9 i art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1988 r. Nr 30, poz. 207, z 1989 r. Nr 20, poz. 104, Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 178, z 1990 r. Nr 30, poz. 179, Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 319 i Nr 78, poz. 462 oraz z 1991 r. Nr 55, poz. 234 i Nr 113, poz. 491) zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł 1

Skład Komitetu Obrony Kraju

§ 1. Komitet Obrony Kraju, zwany dalej „Komitetem”, jest organem kolegialnym, właściwym w sprawach obronności i bezpieczeństwa państwa określonych w ustawach.

§ 2. 1. Przewodniczącym Komitetu jest Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W skład Komitetu wchodzi:

1) zastępcy Przewodniczącego Komitetu:

- Prezes Rady Ministrów,
- Minister Obrony Narodowej,

2) członkowie Komitetu:

- Marszałek Sejmu,
- Marszałek Senatu,
- Minister Spraw Zagranicznych,
- Minister Spraw Wewnętrznych,
- Minister Finansów,
- Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego,

3) Sekretarz Komitetu - powoływany i odwoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W skład Komitetu wchodzi także jeden z sekretarzy stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyznaczony przez Prezydenta w miarę potrzeby.

4. Osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2 wchodzi w skład Komitetu z chwilą powołania ich na odpowiednie kierownicze stanowisko państwowe przez właściwe organy; ich członkostwo ustaje z chwilą odwołania ze stanowiska.

§ 3. Przewodniczący Komitetu:

- 1) kieruje pracami Komitetu,
- 2) wydaje decyzje i podejmuje inne działania celem realizacji uchwał Komitetu.

§ 4. Osoby wchodzące w skład Komitetu:

- 1) wykonują zadania określone przez Komitet i jego Przewodniczącego oraz inne zadania należące do ich zakresu działania w ramach powszechnego obowiązku obrony z tytułu zajmowanych stanowisk państwowych,
- 2) przypisane im zadania wykonują przy pomocy urzędu podległego im z tytułu zajmowanego stanowiska, o ile zadania te leżą w zakresie działania tego urzędu,

3) Sekretarz Komitetu wykonuje także zadania zlecone mu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu zwierzchnictwa Prezydenta nad Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej.

R o z d z i a ł 2

Działalność Komitetu Obrony Kraju

§ 5.1. Komitet, w celu realizacji zadań należących do jego zakresu działania:

1) rozpatruje sprawy dotyczące bezpieczeństwa narodowego, w tym obronności i bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli,

2) podejmuje uchwały oraz wydaje wytyczne i zalecenia w sprawach należących do jego właściwości,

3) określa terminy i osoby odpowiedzialne za realizację ustalonych przez niego zadań oraz ocenia ich wykonanie.

2. Uchwały Komitetu podejmowane są zwykłą większością głosów.

3. Uchwały Komitetu dotyczące sfery działania administracji państwowej kierowane są do Rady Ministrów oraz ministrów z zaleceniem ich realizacji. Przepisy dotyczące ministrów stosuje się odpowiednio do organów określonych w art. 20 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 6. Rozpatrywanie spraw należących do właściwości Komitetu następuje na posiedzeniach, a w wypadkach szczególnie uzasadnionych - również w drodze korespondencyjnego uzgodnienia treści decyzji lub stanowiska przez osoby wchodzące w skład Komitetu (tryb obiegowy).

§ 7.1. Posiedzenia Komitetu odbywają się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W razie potrzeby posiedzenie może być zwołane w każdym czasie.

2. Posiedzenie Komitetu zwołuje Przewodniczący z własnej inicjatywy lub na wniosek osoby wchodzącej w skład Komitetu.

3. Porządek obrad posiedzenia oraz jego termin i miejsce, a także osoby odpowiedzialne za przygotowanie projektów i innych materiałów oraz zreferowanie poszczególnych zagadnień porządku obrad ustala sekretarz Komitetu.

4. Materiały i projekty dokumentów mogą być również przygotowane i przedstawione z własnej inicjatywy przez każdą z osób wchodzących w skład Komitetu.

§ 8.1. Zawiadomienie o posiedzeniu wraz z porządkiem obrad oraz projektami dokumentów i innych materiałów rozsyła sekretarz Komitetu, nie później niż 7 dni przed planowanym terminem posiedzenia.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach projekty dokumentów i inne materiały mogą być doręczone bezpośrednio przed posiedzeniem.

§ 9.1. Projekty dokumentów i inne materiały przeznaczone do rozpatrzenia w trybie obiegowym rozsyła do osób wchodzących w skład Komitetu Sekretarz Komitetu, określając równocześnie termin, w którym należy zająć stanowisko w przedłożonej sprawie.

2. Nie zgłoszenie uwag w wyznaczonym terminie uważa się za akceptację przedłożonego projektu.

§ 10.1. Osoby wchodzące w skład Komitetu uczestniczą w jego posiedzeniach osobiście.

2. Przewodniczący lub w jego imieniu Sekretarz Komitetu może zapraszać osoby nie wchodzące w skład Komitetu do udziału w posiedzeniu lub w jego części.

§ 11.1. Z posiedzenia Komitetu Sekretarz Komitetu sporządza protokół.

2. Protokół posiedzenia powinien posiadać porządek obrad, wykaz osób uczestniczących w posiedzeniu oraz podjęte ustalenia. Protokół może także zawierać streszczenie dyskusji i fragmenty wypowiedzi.

3. Protokół posiedzenia podpisują Przewodniczący i Sekretarz Komitetu.

4. Protokół z posiedzenia lub wyciągi z protokołu Sekretarz Komitetu doręcza osobom wchodzącym w skład Komitetu i pozostałym osobom uczestniczącym w posiedzeniu oraz innym osobom, których dotyczą ustalenia podjęte na posiedzeniu.

§ 12. Dla zapewnienie realizacji zadań należących do zakresu działania Komitetu Przewodniczący lub Sekretarz Komitetu może:

1) powoływać stałe i doraźne zespoły dla rozpatrzenia spraw należących do właściwości Komitetu,

2) zwracać się do właściwych organów o przedstawienie opinii w sprawach należących do właściwości Komitetu.

3) zlecać zespołom lub osobom wykonanie ekspertyz w sprawach należących do właściwości Komitetu.

§ 13. 1. Uchwały i inne dokumenty wydane przez Komitet lub Przewodniczącego Komitetu i dotyczące spraw obronności i bezpieczeństwa Państwa publikuje się w Biuletynie Komitetu Obrony Kraju, zwanym dalej „Biuletynem”.

2. W Biuletynie mogą być także publikowane komunikaty o wydawaniu przez inne organy państwowe normatywnych aktów prawnych dotyczących

spraw obronności i bezpieczeństwa państwa oraz o miejscu ich ogłoszenia lub sposobie rozprowadzenia, a także komunikaty o uchyleniu takich aktów.

§ 14. 1. Wydawanie i dystrybucja Biuletynu należy do zakresu działania Sekretarza Komitetu.

2. Do przesyłania, przechowywania i korzystania z Biuletynu stosuje się przepisy dotyczące zasad, trybu i sposobu postępowania z wiadomościami stanowiącymi tajemnicę państwową i służbową.

R o z d z i a ł 3

Organ wykonawczy Komitetu Obrony Kraju

§ 15. 1. Komitet Obrony Kraju wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Bezpieczeństwa Narodowego, zwanego dalej „Biurem”.

2. Biurem kieruje Sekretarz Komitetu.

3. Sekretarz Komitetu podlega bezpośrednio Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 16. 1. Do podstawowych zadań Biura należy:

1) gromadzenie i przedstawianie informacji o stanie bezpieczeństwa narodowego Przewodniczącemu Komitetu i osobom wchodzącym w skład Komitetu,

2) definiowanie zagrożeń tego bezpieczeństwa oraz opracowywanie propozycji, sposobów ich usunięcia lub zmniejszenia,

3) organizowanie działalności badawczej, informacyjnej i popularyzatorskiej w zakresie problematyki bezpieczeństwa narodowego,

4) obsługa merytoryczna i organizacyjna posiedzeń Komitetu,

5) nadzór nad realizacją decyzji Komitetu i jego Przewodniczącego,

6) współpraca z agendami parlamentu i rządu oraz z organami terenowej administracji państwowej i samorządowej w sprawach związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa,

7) wykonywanie innych zadań ustalonych przez Komitet i jego Przewodniczącego.

2. Biuro organizuje i zapewnia wykonanie zadań postawionych Sekretarzowi Komitetu.

3. Biuro zapewnia również wykonanie zadań przypisanych Komitetowi w ramach powszechnego obowiązku obrony i dotyczących pozamilitarnej części systemu obronnego państwa w rozumieniu art. 20 pkt 2 i 3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności w zakresie:

1) ustalenia zasad i trybu wykonywania przez jednostki organizacyjne pozamilitarnej części systemu obronnego przypadających im zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony,

2) prowadzenia kontroli realizacji tych zadań,

3) organizowania szkolenia obronnego,

4) opracowania założeń kierowania obroną państwa w warunkach wzrostu zagrożenia i wojny,

5) planowania procesu podwyższania gotowości obronnej państwa oraz wprowadzania zmian w organizacji aparatu państwowego i funkcjonowania gospodarki narodowej w tych warunkach.

4. Biuro wykonuje także inne czynności związane z realizacją kompetencji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach bezpieczeństwa narodowego, dotyczących w szczególności obronności państwa i porządku publicznego.

§ 17. 1. Sekretarz Komitetu jest upoważniony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do żądania i otrzymywania od wszystkich organów admi-

nistracji państwowej i samorządowej informacji tajnych i innych materiałów istotnych ze względu na bezpieczeństwo narodowe.

2. Sekretarz Komitetu może uczestniczyć, w charakterze przedstawiciela Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach dotyczących obronności i bezpieczeństwa, w posiedzeniach Rady Ministrów. W tym samym charakterze Sekretarz Komitetu lub wyznaczony przez niego pracownik Biura może uczestniczyć w innych zebraniach na szczeblu rządu, ministerstw oraz innych urzędów i instytucji państwowych.

§ 18. 1. Przy Biurze działa stale Kolegium Konsultacyjne, będące organem opiniodawczo-doradczym Komitetu.

2. Przewodniczącym Kolegium jest Sekretarz Komitetu, a w jego skład wchodzi: pierwszy zastępca Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, Szef Urzędu Ochrony Państwa, Szef Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendant Główny Policji oraz wyznaczeni przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Obrony Narodowej i Urzędu Rady Ministrów w randze sekretarza lub podsekretarza stanu.

3. Sekretarz Komitetu może czasowo lub na stałe powoływać w skład Kolegium również inne osoby w zależności od potrzeb.

4. Osoby wchodzące w skład Kolegium są obowiązane dostarczać, za zgodą właściwego ministra, informacji w sprawach należących do ich zakresu działania z tytułu zajmowanych stanowisk państwowych, w zakresie, terminach i trybie określonych przez Sekretarza Komitetu.

5. Zasady i tryb działania Kolegium określa Sekretarz Komitetu.

§ 19. 1. Obowiązki służbowe w Biurze pełnią urzędnicy państwowi, żołnierze zawodowi wyznaczeni do pełnienia służby poza Ministerstwem

Obrony Narodowej, oddelegowani funkcjonariusze instytucji rządowych oraz inni pracownicy.

2. Tabele stanowisk, wymagane kwalifikacje i stawki wynagrodzeń dla osób, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy.

§ 20. 1. Działalność Biura finansowana jest ze środków budżetowych Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Sekretarza Komitetu wydziela z budżetu Kancelarii określone we wniosku środki i przekazuje je do dyspozycji Biura.

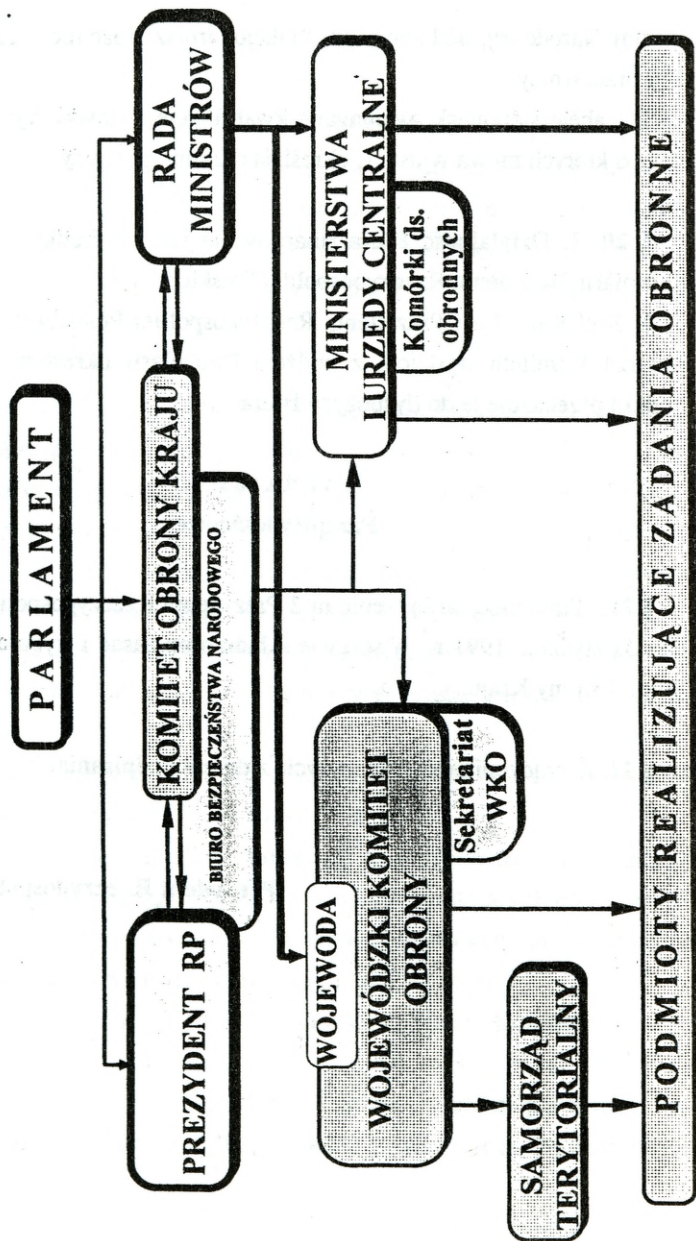
R o z d z i a ł 4 **Przepisy końcowe**

§ 21. Traci moc zarządzenie nr 3 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 31 stycznia 1991 r. w sprawie składu oraz zasad i trybu działania Komitetu Obrony Kraju.

§ 22. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

ROLA I MIEJSCE KOMITETU OBRONY KRAJU W SYSTEMIE OBRONNYM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ZARZĄDZENIE Nr 7
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 4 lutego 1998 r.
w sprawie organizacji Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Na podstawie art. 11 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 43, poz. 165, z 1996 r. Nr 7, poz. 44, Nr 10, poz. 56 i Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 6, poz. 31, Nr 28, poz. 153, Nr 80, poz. 495, Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770 i Nr 141, poz. 944) zarządza się, co następuje:

§ 1

Biuru Bezpieczeństwa Narodowego nadaje się regulamin stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2

Traci moc zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Nr 5 z dnia 3 marca 1997 r. w sprawie organizacji Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Aleksander KWAŚNIEWSKI

- Wyciąg -

Załącznik do zarządzenia Nr 7 Prezydenta RP
z dnia 4 lutego 1998 r. w sprawie organizacji
Biura Bezpieczeństwa Narodowego

REGULAMIN BIURA BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1

1. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, zwane dalej „Biurem”, jest urzędem państwowym utworzonym na podstawie art. 11 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16 z późn. zmian.).

2. Biuro organizuje i zapewnia realizację zadań należących do właściwości Komitetu Obrony Kraju, zwanego dalej „Komitetem”, i Rady Bezpieczeństwa Narodowego, zwanej dalej „Radą”, oraz zadań powierzonych Sekretarzowi Komitetu Obrony Kraju i Sekretarzowi Rady.

3. Biuro wykonuje inne zadania związane z konstytucyjnymi i ustawowymi uprawnieniami i obowiązkami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa oraz zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Biuro jest sekretariatem Rady.

Rozdział 2

Struktura Organizacyjna

§ 2

1. Biurem kieruje Szef Biura, który jest jednocześnie Sekretarzem Komitetu i Sekretarzem Rady.
2. Szef Biura wydaje zarządzenia, decyzje i polecenia.

§ 3

1. Kierownictwo Biura stanowią:
 - 1) Szef Biura;
 - 2) Podsekretarze Stanu, którym Prezydent RP powierzył wykonywanie zadań w Biurze;
 - 3) Dyrektor Gabinetu Szefa Biura oraz dyrektorzy i wicedyrektorzy departamentów.
2. W posiedzeniach kierownictwa mogą także uczestniczyć inne osoby zaproszone przez Szefa Biura.

§ 4

1. W skład Biura wchodzi następujące jednostki organizacyjne:
 - 1) Gabinet Szefa Biura;
 - 2) Departament Zwierzchnictwa Prezydenta nad Siłami Zbrojnymi;
 - 3) Departament Obsługi Rady Bezpieczeństwa Narodowego.
2. Szef Biura może powoływać stałe lub doraźne zespoły dla wykonania konkretnych zadań, określając ich nazwę, zakres i tryb działania oraz skład osobowy, w tym osoby, którym zostanie powierzone kierowanie tymi zespołami.
3. Szef Biura może powoływać doradców, którzy wykonują zadania powierzone im indywidualnie przez Szefa Biura.

Rozdział 3

Zakres działania jednostek organizacyjnych

§ 11

Do zakresu działania Gabinetu Szefa Biura należy:

- 1) obsługa organizacyjno-merytoryczna Kierownictwa Biura;
- 2) obsługa posiedzeń Komitetu i koordynowanie wykonania zadań przypisanych Sekretarzowi Komitetu;
- 3) współpraca z odpowiednimi jednostkami obronnymi organów administracji publicznej;
- 4) realizowanie zadań związanych z obsługą prawną, finansową i gospodarczą;
- 5) organizowanie ochrony tajemnicy państwowej i służbowej oraz koordynowanie prac związanych z kontaktami zagranicznymi Kierownictwa Biura;
- 6) obsługa kancelaryjna w zakresie obiegu dokumentów niejawnych i jawnych;
- 7) obsługa informatyczna, a także serwis informacyjny (prasowy) oraz mała poligrafia;
- 8) sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pracy;
- 9) organizacja kontaktów Biura z odpowiednimi instytucjami zagranicznymi w zakresie bezpieczeństwa państwa;
- 10) zapewnienie realizacji przedsięwzięć, w ramach Biura, w zakresie obrony cywilnej.

§ 12

Do zakresu działania Departamentu Zwierzchnictwa Prezydenta nad Siłami Zbrojnymi należy:

1) przygotowywanie ocen i analiz dotyczących rozwoju Sił Zbrojnych, aktualnych możliwości organizacyjnych, bojowych oraz zabezpieczenia warunków ich funkcjonowania, w tym potrzeb bytowych żołnierzy i ich rodzin;

2) monitorowanie przebiegu procesu dostosowywania Sił Zbrojnych do wymogów członkostwa w NATO, cywilnej i demokratycznej kontroli nad Siłami Zbrojnymi, adaptacji polskich przepisów prawa zgodnie z potrzebami członkostwa w NATO oraz formułowanie propozycji działań Prezydenta i wniosków dotyczących działań innych organów w zakresie integracji z NATO;

3) współpraca z instytucjami Ministerstwa Obrony Narodowej, w tym ze Sztabem Generalnym WP oraz Dowództwem Wojsk Lądowych, Dowództwem Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej, Dowództwem Marynarki Wojennej, a także z uczelniami wojskowymi, organizacjami kombatanckimi i stowarzyszeniami (organizacjami) paramilitarnymi;

4) przygotowywanie pod względem organizacyjno-mobilizacyjnym stanowisk kierowania (SK) Prezydenta RP;

5) przygotowywanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia obronnego oraz założeń i niezbędnych danych do udziału Prezydenta w grach decyzyjnych i ćwiczeniach obronnych;

6) przygotowywanie i zabezpieczenie warunków organizacyjnych podwyższania gotowości obronnej państwa, w tym osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej SZ oraz wprowadzania przez Prezydenta RP powszechnej lub częściowej mobilizacji i użycia Sił Zbrojnych do obrony Rzeczypospolitej Polskiej, a także stanu wojennego;

7) opiniowanie propozycji dotyczących mianowania Szefa Sztabu Generalnego WP, Dowódców Rodzajów Sił Zbrojnych oraz na czas wojny Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych;

8) przygotowanie Prezydentowi RP - we współdziałaniu z Biurem Kadr i Odznaczeń Kancelarii Prezydenta RP oraz Departamentem Kadr i Szkolenia

MON - opinii danych dotyczących nadania orderów i odznaczeń żołnierzom i pracownikom wojska;

9) opiniowanie propozycji mianowania na pierwszy stopień oficerski (podporucznika) oraz na stopnie generała i admirała, a także Marszałka Polski, jak również uznania tych stopni nadanych przez władze Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie;

10) opracowywanie analiz i wniosków dotyczących określenia przez Prezydenta RP wskaźnika uposażenia żołnierzy zawodowych;

11) współdziałanie w przygotowywaniu Prezydentowi RP aktów nadania sztandarów jednostkom wojskowym;

12) współdziałanie w planowaniu i zabezpieczeniu wizyt Prezydenta RP w sztabach i jednostkach wojskowych (w garnizonach i na poligonach) oraz udział w uroczystościach wojskowych.

§ 13

Do zakresu działania Departamentu Obsługi Rady Bezpieczeństwa Narodowego należy:

1) merytoryczne przygotowywanie i zabezpieczenie posiedzeń Rady, w tym przygotowanie materiałów, analiz oraz protokołów związanych tematycznie z posiedzeniami Rady, z zachowaniem przepisów o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej, sporządzanie protokołu posiedzenia i komunikatu prasowego;

2) współpraca z powoływanymi przez Sekretarza Rady stałymi lub doczasowymi zespołami i ekspertami oraz współdziałanie w opracowywaniu analiz, prognoz lub propozycji rozwiązań;

3) przygotowywanie opinii, ocen i wniosków w zakresie założeń doktrynalnych oraz projektów prawnych regulujących problematykę dotyczącą wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa;

- 4) prowadzenie monitoringu przygotowań właściwych organów i jednostek do zapewnienia wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa oraz formułowanie wniosków dla Rady;
- 5) dokonywanie systematycznych analiz dotyczących sytuacji międzynarodowej i bezpieczeństwa zewnętrznego państwa oraz wynikających stąd zagrożeń;
- 6) analizowanie politycznych aspektów integracji Rzeczypospolitej Polskiej z NATO oraz formułowanie propozycji działań Prezydenta RP i wniosków dla Rady;
- 7) obsługa organizacyjna i merytoryczna Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy;
- 8) dokonywanie systematycznych analiz dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego i wynikających stąd zagrożeń;
- 9) ocena aktualnej sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej w zakresie odnoszącym się do bezpieczeństwa państwa;
- 10) analizowanie i opiniowanie rozwoju przemysłu obronnego, a także transferów uzbrojenia i sprzętu wojskowego;
- 11) zapewnienie współpracy Biura z organami władzy publicznej.

